1854. N°. 12

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt dit Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 27 JANUARIJ.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 26 Januarij.

Openbare Vergadering van den Gemeenteraad.

Woensdag 25 Januarij.

Afwezig de HH. Bake, Cock, Luzac, van Outeren, van der Hoeven, Siegenbeek en Olivier.

De Burgemeester deelt der Vergadering mede dat het lid van Outeren hem schriftelijk kennis heeft gegeven, ter oorzake van andere bemoeijingen, met de HH. Luzac en Siegenbeek de Vergdering niet te kunnen bijwonen; de notulen der vorige vergadering worden daarna gelezen en goedgekeurd.

Nog is gelezen:

Eene dispositie van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, houdende goedkeuring van het raadsbesluit van den 11den dezer maand, tot onderhandsche verhuring der Gehoorzaal aan de Muziekvereeniging *Vermaak door Toonkunst.*

Aangenomen voor kennisgeving.

Vervolgens zijn door den Burgemeester overgelegd:

1°. Adressen van den Kerkeraad der Christelijk Afgescheiden Gemeente, van het Leydsche Departement der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, en van de Leydsche Afdeeling der Nederlandsche Vereeniging tot afschaffing van sterken drank, tot afschaffing der kermis.

Gesteld in handen van Burgemeester en Wethouders, ter gelijktijdige behandeling met de bereids over dit onderwerp ingekomen stukken.

2°. Een nader adres van A. E. Blom om vrijstelling van de betaling der kosten voor de aanschaffing zijner schutterlijke kleeding.

Mede in handen van Burgemeester en Wethouders ten fine van berigt en raad.

3°. Een voorstel van het raadslid Sikkel Groos, om eene Commissie uit dezen raad te benoemen, tot het uitbrengen van een gemotiveerd rapport, omtrent den onlangs overgelegden staat van hetgeen naar het Burgerlijk regt eigendom der gemeente is, en omtrent de vraag of hij al dan niet in druk zal worden verkrijgbaar gesteld.

Nedergelegd in de Leeskamer.

Aan de orde van den dag is: het voorstel tot vergrooting der Kazerne aan de Morschpoort, in verband tot de vermeerdering van het garnizoen alhier.

Bij de deliberatiën over dit onderwerp is door het lid Leembruggen voorgesteld om het onderwerp met gesloten deuren te behandelen. Dit voorstel in zoover genoegzaam ondersteund wordende, als strekken kon om den voorsteller gelegenheid tot ontwikkeling van zijn voorstel te geven, is de vergadering in eene met gesloten deuren veranderd.

Waarna bij het hervatten der openbare Vergadering het aan de orde gestelde onderwerp, met algemeene stemmen is aangenomen, zoodat daardoor tot de vergrooting der Kazerne aan de Morschpoort is besloten. — Naar aanleiding hiervan zijn door den Burgemeester nog overgelegd, en ter inzage van de Leden op de Leeskamer gelegd, de voordragt van Burgemeester en Wethouders ten geleide strekkende, van het Concept-Raadsbesluit, waarbij bepaald wordt de kosten dezer vergrooting ad *f* 60,000 te vinden bij wijze van eene geldleening tot dat bedrag tegen een intrest van 4 pCt.

PROCES-VERBAAL

Van de opening der Stembriefjes, die ter benoeming van één Lid van den Gemeenteraad van Leyden den 24sten Januarij 1854 zijn ingeleverd.

Op heden den vijfentwintigsten Januarij des jaars achttien honderd vier en vijftig, in de Gemeente Leyden, is door het Bureau van Stemopneming in de ter inlevering van stembriefjes bestemde zaal op het Raadhuis plaats genomen des morgens ten tien ure.

Het Bureau is zamengesteld uit den Heer Mr. A. O. E. Grave van Limburg Stirum, Burgemeester, Voorzitter, en de Heeren M. G. ten Sande en Dr. H. R. de Breuk, Leden van den Gemeenteraad, Stemopnemers.

De Voorzitter plaatst op de tafel twee Stembussen, bij hem den 24sten Januarij 1854 overgebragt uit deze gemeente van het Hoofdbureau en van het Onderbureau ter inlevering van stembriefjes.

De beide stembussen worden onderzocht en bevonden ongeschonden te zijn.

De bussen worden achtereenvolgens geopend en bevonden zes honderd vier en negentig stembriefjes te bevatten.

Dit getal met de lijsten der Kiezers die briefjes hebben ingeleverd vergeleken zijnde, is gebleken te zijn één meer dan het getal dier Kiezers.

Nadat de briefjes zijn dooreengemengd, worden zij door den Voorzitter een voor een geopend en overluid voorgelezen.

Het bureau heeft van onwaarde verklaard zeven stembriefjes, waarvan zes oningevuld en *één* onderteekend zijn.

Het getal der geldige uitgebragte stemmen is mitsdien geweest zes honderd zeven en tachtig.

Van dit getal zijn uitgebragt op de Heeren:

Mr. H. C. Huyser 377 stemmen, Mr. P. du Rieu Jr. 276, T. W. J. van den Aardwegh en S. A. Meerburg, ieder 4, Mr. H. Obreen en Mr. H. A. Neeb, ieder 3, A. Tieleman, W. L. de Sturler en Mr. P. G. Hubrecht, ieder 2, en J. A. de Fremery, G. Rietbergen, P. van Geer, Dr. C. Leemans, Mr. K. J. F. C. Kneppelhout, J. Hopman, C. M. Bronkhuyze, Mr. J. T. Bodel Nyenhuis, Jhr. W. J. C. Rammelman Elzevier, J. Hartevelt Az., Mr. S. Tak, Mr. J. G. La Lau, Dr. H. Boursse Wils en J. C. Zaalberg, ieder éene stem.

Heeft alzoo de volstrekte meerderheid van stemmen verkregen, (waarop het verschil tusschen het getal gevonden briefjes en dat der kiezers die stemden, van geen invloed kan zijn): Mr. H. C. Huyser.

Is derhalve verkozen tot Lid van den Gemeenteraad van Leyden, de Heer

Mr. HENRICUS CORNELIUS HUYSER, wonende alhier.

En zijn tegen deze opening van stembriefjes, door de in de zaal aanwezige Kiezers geene bezwaren ingebragt.

En is na afloop van dit een en ander Proces-Verbaal opgemaakt, in tegenwoordigheid van allen, die zich in de zaal bevonden.

Gedaan te Leyden den 25sten Januarij 1854.

VAN LIMBURG STIRUM, *Voorzitter.*
M. G. TEN SANDE, H. R. DE BREUK, *Stemopnemers.*

Heden namiddag overleed de Heer J. W. A. van Hulst, Hoofd-Commissaris van Policie alhier.

Gedurende 24 jaren bekleedde hij de betrekking van Directeur van Policie, en gedurende ruim een jaar die van Hoofd-Commissaris.

Hij onderscheidde zich steeds door naauwgezetheid, eerlijkheid, opregtheid, standvastigheid en werkzaamheid, en was een man aan wien de Maatschappij zeer veel verschuldigd was.

— Z. M. heeft den Hoogleeraar G. C. B. Suringar benoemd tot lid der Prov. Commissie van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt te 's Gravenhage, in plaats van wijlen den Hoogleeraar M. J. Macquelyn, en tot lid dier Commissie te Dordrecht, den Heer A. F. v. d. Vliet, Apotheker te Rotterdam.

— Het getal opgenomenen in het werkhuis, in de laatste twee dagen, is geweest als volgt:

25 Januarij 792 volwassenen, 346 kinderen, te zamen 1138.
26 » 755 » 320 » » 1075.

— De Minister van Oorlog zal op Woensdag den 15den Februarij 1854, aan den minst-inschrijvende, in het openbaar aanbesteden de leverantie van 1000 wollen dekens voor de Hospitaal-dienst, volgens model en voorwaarden in 's Rijks magazijn van militaire kleeding, uitrusting enz. te Delft, voorhanden.

De inschrijving moet geschieden bij besloten, op zegel geschreven biljetten, tevens eene opgaaf bevattende van den naam, de voornamen, de woonplaats en het beroep van den inschrijver en van ieder zijner borgen.

De biljetten, welke ten opschrift moeten voeren, »*Aan het Ministerie van Oorlog, leverantie van Hospitaal-dekens,*" zullen door den inschrijver en zijne borgen onderteekend, en uiterlijk des middags ten 12 ure van den dag der aanbesteding, bij genoemd Ministerie ingekomen moeten zijn.

Alle biljetten welke niet in den verlangden vorm ingerigt of op ongezegeld papier geschreven zijn, zoomede die welke eenige bijzondere condition bevatten, niet in het bestek van aanneming voorkomende, zullen buiten aanmerking worden gehouden.

De inschrijver aan wien de leverantie wordt toegewezen, zal, binnen 14 dagen na de kennisgeving deswege, aan het Ministerie van Oorlog moeten inzenden, geregistreerde, door het Gemeentebestuur af te geven certificaten, nopens de gegoedheid zoo van hem, als van ieder zijner borgen, tot het behoorlijk volbrengen der aanneming; zullende bij gebreke van dien over de leverantie op nieuw worden beschikt.

— Een oud visscher te Scheveningen met eene eenige dochter levende, had in 30 jaren een som van *f* 290 overgespaard en in papierengeld verwisseld, voor in tijd van nood. Die tijd was nu gekomen, hij deelt zijne

doch is zulks mede. Opgetogen gaat deze heen om het bewaarde papier te gaan wisselen, doch helaas het waren oude lang verjaarde muntbilletten van de eerste soort. De visscher een van die weinige overgeblevenen die in 1795 naar Engeland zijn overgestoken, heeft zich tot Z. M. den Koning gewend.

— Op 1°. Januarij bedroeg het aantal zielen der Hervormde gemeenten in ons vaderland 1,795,165, met 1515 Predikanten en 1276 standplaatsen. Er waren in 1853 40 Candidaten tot de Evangeliebediening toegelaten; het getal Studenten in de Godgeleerdheid bedroeg 475.

— In het jaar 1853 heeft het getal portbetalende binnenlandsche brieven, die met den post verzonden zijn, bedragen 10,542,085; dat der buitenlandsche 2,807,768, te zamen 13,349,853. — In 1852 waren 9,664,141 binnenl. en 2,644,269 buitenl., te zamen 12,308,410 brieven verzonden. In 1851 8,522,786 binnenl. en 2,268,459 buitenl., te zamen 10,791,245.

De verhouding, waarin het getal der brieven sedert de invoering der postwet (1 Sept. 1850) is toegenomen, is, als men het getal der in Mei tot Aug. 1850 verzonden brieven tot maatstaf neemt, in die zelfde maanden van het jaar 1853, als 100 tot 252 voor de binnenl. en als 100 tot 136 voor de buitenl. brieven.

— Een man aan den Hoogendijk buiten de Willemspoort bij Amsterdam had ll. Zondag in het wild groeijende seldery geplukt, ten einde daarvan in eene soep gebruik te maken. Na den maaltijd is het gezin, uit man, vrouw en 3 kinderen bestaande, plotseling ongesteld geworden. Voor dat men geneeskundige hulp had kunnen inroepen was een der kinderen reeds overleden. Volgens vermoeden van den Geneesheer is onder de seldery eene vergiftige plant geweest. De overige leden zijn, ten gevolge der aangebragte hulp, hersteld.

— Wijle den Heer J. Kiebert te Nieuwveen, lid van de R. K. kerk, heeft zoowel aan de armen van zijne gemeente als aan die der Hervormde aldaar, elk ƒ600 vermaakt.

— Te Deventer is thans, in de tapijtfabriek, een fraai Smyrnaasch tapijt afgewerkt, hetgeen Z. M. tot geschenk zal geven aan den Keizer der Franschen.

— Te Triest is de overlandmaal uit Oost-Indië aangekomen met berigten uit Batavia tot 10 December.

— Vervolg van het Verslag omtrent de Overzeesche Kolonien, zie ons nommer van 23 en 25 Januarij.

Onder het toezigt van een Hoofdingenieur, trad de fabriek voor de marine enz. te Soerabaija den 1sten Mei 1851 in werking, en werden onderscheidene andere verbeteringen tot stand gebragt, waardoor de fabriek in staat geraakte tot den bouw van ijzeren oorlogsstoomschepen. Het aantal zaken, waaraan men gelijktijdig werkte, klom reeds tot 40. Belangrijk waren de verrigtingen ten behoeve der marine. Het personeel bestond toen gedeeltelijk uit daartoe uit Nederland gezondene werklieden, terwijl bij de Celebes slechts één Europeaan werkzaam was. Al de overigen waren inlanders.

Omtrent de steenkolenmijnen in de Z.-O. afdeeling van Borneo ontstonden de meest gunstige vooruitzigten. In 1851 heeft de mijn Oranje-Nassau opgeleverd 7376 ton. Uit Nederland werden 15 ijzeren laadschouwen ontvangen en in de vaart gebragt.

Omtrent de koffij wordt berigt, dat in de meeste residentiën, vooral in Passaroean en de Preanger Regentschappen, in 1851 een buitengewoon voordeelige oogst is verkregen, van 1,069,896 pikols, die de oogst der laatste 10 jaren zelfs die van 1843, die 1,048,411 pikols heeft opgebragt, overtreft. Die van de suiker bedroeg ongeveer een millioen pikols.

— Omtrent Suriname deelen wij uit het verslag der Regering bij de Tweede Kamer ingekomen, de volgende bijzonderheden mede

De bevolking dier kolonie bedroeg 1 Jan. 1852 57,539 zielen, waarvan 15,848 in de stad Paramaribo en hare buitenwijken. Van de geheele bevolking zijn 18,382 vrije en 39,157 niet vrije of slaven.

De zeemagt bestond uit 2 korvetten, 3 brikken en schoeners en 1 stoomschip.

De Herv. gemeente telt ruim 3600 zielen, waarvan 1800 ledematen, thans door 2 Predikanten Betting van Curaçao en v. Schaick van Dwingelo in Drenthe bediend. De Luthersche gemeente telt ongeveer 2000 zielen. De Moravische broedergemeente telde in de onderscheidene districten ongeveer 19,000 zielen; zij heeft een plan gevormd ter oprigting van eene kweekschool van onderwijzers voor de plantagien, 't geen de Regering zal ondersteunen. De R. K. gemeente telde 1101 vrije en 5671 niet vrije personen; bijzonderheden zijn er niet van bekend. De Portugesche en Nederl. Israëlitische gemeenten telden ieder bij de 700 zielen.

Het schoolwezen gaat vooruit en er wordt veel zorg aan besteed.

Behalve de ambtenaren en gemilitairden bestond de Europesche kolonisatie te Groningen, aan de Saramacca op het einde van 1851 uit 91 personen, waarvan 41 van het mannelijke en 50 van het vrouwelijke geslacht. Gedurende dat jaar hebben er 7 geboorten en 27 sterfgevallen plaats gehad en waren er 2 huwelijken gesloten. Onder die sterfgevallen, voornamelijk toe te schrijven aan de ook aldaar geheerscht hebbende gele koorts en griep, hebben de kolonisten te betreuren gehad, het verlies van den schoolonderwijzer van Hateren. Deze Europesche nederzetting verkeerde overigens ook in 1851 in eenen toestand van achteruitgang, zoodat de Regering tot het besluit is moeten komen om de kosten daarvan op den tot nu toe gevolgden voet niet langer voor rekening van de koloniale kas te nemen dan tot ultimo December 1852. Ten gevolge daarvan is aan de kolonisten aangekondigd, dat gerekend van den 1sten Januarij 1853 alle geldelijke ondersteuning, tot dusverre door het koloniaal bestuur aan hen verleend, zou ophouden, dat hun van dat tijdstip af geene levensmiddelen meer zouden worden verstrekt; dat zij, van den dag dezer aankondiging af, zelven in de bestelling hunner woningen zouden moeten voorzien; dat het werken in dagloon nog aan kunnen worden voortgezet tot ultimo December 1852, maar reeds met den 1sten Junij 1852 tot op de helft zou worden verminderd, ten einde hun tijd te geven om behoorlijk hunne tuinen te bewerken; dat zij alzoo met 1 Januarij 1853 aan eigene krachten zouden zijn overgelaten en er dus dadelijk op bedacht behoorden te zijn, om hunnen veestapel te vermeerderen en hun land behoorlijk te bebouwen; dat allen, die bewijzen konden bij hunne aankomst aan de Saramacca geen vee of landbouwwerktuigen bekomen te hebben, zich alsnog daartoe bij het koloniaal bestuur konden aanmelden; dat mitsdien de kolonisten zich den tijd tot het einde des jaars 1852 behoorden ten nutte te maken als spaarzame en vlijtige kolonisten, vermits het Gouvernement na dezen naderen tijd zich ten eenen male onverpligt achtte voor hunnen terugvoer naar het moederland te zorgen. Tevens werden zij op eene ernstige wijze aangemaand tot ondergeschiktheid, onderlinge eendragt, matigheid en spaarzaamheid, als zijnde de eenige middelen om zich zonder ondersteuning van gouvernementswege staande te houden, terwijl hun na verloop van den gestelden termijn de eigendom verzekerd bleef van hunne huizen en tuinen, alsmede het gebruik der gemeene weiden.

Op ultimo December 1851 bedroeg het aantal plantagien en bewerkte gronden 265. Onder de slavenmagt heerschte eene gewenschte stemming en eene goede gezindheid tot werken. De 265 plantagien en gronden aan particulieren toebehoorende, hadden in concessie ruim 366,651 akkers, waarvan in bewerking 131,746.

De veestapel erlangt van lieverlede een gunstiger aanzien. Naar het uiterlijke van het vee te oordeelen, geraakt men tot de gunstige gevolgtrekking, dat het nut en voordeel van den veestapel al meer en meer wordt ingezien.

Het getal koopvaardijschepen, in den loop van het jaar 1851, in Suriname aangekomen, bedroeg uit Nederland 65, uit Noord-Amerika 27, uit andere vreemde plaatsen 96, dus 188 schepen, te zamen metende 11,214 lasten. De uitvoer geschiedde met 192 schepen, als: Nederlandsche 70, Noord-Amerikaansche 29, van andere vreemde plaatsen 93, metende 11,585 lasten. De waarde van het uitgevoerde bedroeg: naar Nederland ƒ1,891,005, naar Noord-Amerika ƒ335,065, naar andere vreemde plaatsen ƒ267,309, te zamen ƒ2,493,379.

De uitgevoerde Surinaamsche producten hebben bedragen ƒ2,449,817, en de overige artikelen, niet tot de producten van Suriname behoorende, ƒ44,562.

Naar Nederland is onder anderen uitgevoerd 22,249,664 ℔ suiker, 34,176 ℔ koffij, 741,381 ℔ katoen en 2,239 ℔ kakao. Alleen wat kakao overtrof de uitvoer die naar Noord-Amerika, namelijk 166,911 ℔. Van de overige genoemde art. was de uitvoer naar Nederland het aanzienlijkst.

De inkomsten van Suriname over 1851 bedroegen ƒ862,314; de uitgaven ƒ975,722. [Zoodat deze kolonie nog steeds meer kost dan zij opbrengt, 't geen door de middelijke voordeelen der handelsbetrekkingen eenigermate wordt opgewogen.] (*Vervolg hierna.*)

's GRAVENHAGE, 26 Januarij.

Z. M. heeft benoemd tot Ridder der orde van den Nederl. Leeuw C. F. Winter, Sr., Translateur voor de Javaansche taal te Soerakarta, op het eiland Java; tot Rijks-Archivarius, in plaats van wijlen Jhr. Mr. J. C. de Jonge, den Heer R. C. Bakhuizen van den Brink, Doctor in de Letteren, en bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt, tot Paarden-Arts van de 3de klasse, den Heer J. L. N. Weissenbruch, Veearts te Delft.

— Bij Koninklijke Besluiten van den 24sten dezer, is aan den Heer J. H. F. Joost eervol ontslag verleend als Ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Hazerswoude c. a., en in diens plaats benoemd de Heer Jhr. M. A. P. T. Nabuys, thans Adjunct-Commies bij de Rekenkamer; en tot Ontvanger te Almelo, de heer J. W. G. A. van Nouhuys, thans Ontvanger te Oegstgeest c. a.

— De Heer G. H. Geerligs, onderwijzer te Haarlem, is door Z. M. benoemd tot Directeur en onderwijzer bij de kweekschool van onderwijzers voor de lagere scholen te Haarlem, in plaats van wijlen den Heer Prinsen.

— Z. M. de Koning zal zich aanstaanden Zaturdag voor eenigen tijd naar het Loo begeven.

— De Minister van Financien heeft een bankbillet van ƒ60 ontvangen van een onbekende, alsmede ƒ 11,48½ van een onbekende, zich noemende Sincere, beide ten behoeve van 's Rijks schatkist.

— De Gemeenteraad heeft met 25 tegen 3 stemmen besloten de kermis niet af te schaffen.

— In de duinen van Scheveningen werken sedert eenigen tijd 400 arbeiders aan de voorbereidende werkzaamheden voor het kanaal tot ter zee.

VLAARDINGEN, 23 Januarij.

Het schip de Vriendschap, Kapt. Woudstra, naar Schiedam bestemd, geraakte gisteren in het Noordkil beneden de haven in het ijs bezet, en aan den grond; de Kapitein niet aan boord zijnde, deden de loods en de stuurman een anker uitbrengen, om tot den vloed te wachten en alsdan te trachten hetzij onze haven, hetzij Schiedam te bereiken. Om het anker te kunnen begaven de gemelde loods en de stuurman zich in de boot, latende slechts een man aan boord, nadat zij daaraan eenigen tijd te vergeefs hunne krachten hadden beproefd zonder dat het hun mogt gelukken iets te vorderen, door het menigvuldige en zware ijs, kwam de hier wonende persoon van E. van Gelderen, met zijne boot van de Nieuwersluis, langs het schip om zijne hulp aan te bieden. Pas echter is deze aan boord, of de boot waarin de beide mannen met het anker bezig waren, wordt door een geweldige ijsschol omgeslagen en door den kabel geheel ondergehouden. Naauwelijks ontdekt van Gelderen echter het doodsgevaar der beide mannen, wier leven onherroepelijk verloren scheen, of hij springt in zijne boot, steekt met onbegrijpelijke snelheid van

het schip, en het gelukt hem de beide drenkelingen behouden in zijne boot te krijgen, hoewel de een reeds zinkende was. Nu echter waren zij nog niet gered; naauwelijks waren zij in de boot van van Gelderen of de sloep van het schip wordt door het ijs onder hunne boot geschoven, ook deze kantelt om en van Gelderen en zijne beide geredden zouden alle drie een prooi der golven zijn geworden, zoo zijne buitengewone tegenwoordigheid van geest hem geen gebruik van de ijsschots had doen maken, om daarop te springen en de beide mannen ook daarin behulpzaam te zijn, waarna het hun gelukte ook de boot op het ijs te krijgen en daarmede het schip te bereiken. Het vaartuig is daarna weder vlot geraakt en gisteren avond in onze haven gekomen, met de beide mannen aan boord, welke van Gelderen, naast God, als hunnen redder beschouwen. *(Amst. Cour.)*

ZWOLLE, 23 Januarij.

Het Prov. Geregtshof in Overijssel heeft bij arrest van 14 dezer, verleend regtsingang met bevel tot dagvaarding in persoon, tegen den Burgemeester en 2 leden van den Raad der gemeente Tubbergen, ter zake der onregelmatigheden door hen begaan als leden van het bureau van stemopneming, ter gelegenheid der verkiezingen van 10 en 17 Mei 1853. Het genoemd Geregtshof heeft in dezen zin beslist, op het appel, ingesteld door den Officier van Justitie bij de regtbank te Almelo, welke laatste, bij gemotiveerd vonnis, verklaard had, dat er geene termen bestonden deze zaak te vervolgen; het Hof heeft verstaan dat in deze art. 114 C. P. van toepassing zoude kunnen zijn.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 23 Januarij.

Ll. Zaturdag zijn alhier en te Liverpool 12 Nederlandsche bodems voor Australië bevracht.

— Er zijn thans 21 Admiralen, 26 Vice-Admiralen en 17 Schouten-bij-Nacht. Al de Admiralen zijn boven de 60 jaren.

— Den 20sten heeft de Himalaya den eersten togt ondernomen naar Alexandrië met de brievenmalen voor Indië, China en de Middellandsche Zee. Dit nieuw gebouwd schip van de Peninsular and Oriental Steam Navigation Company, overtreft alle stoombooten in grootte. Het is een ijzeren schroef-stoomschip van 700 paardenkrachten, 372 voet en 7 duim lengte, (Eng. voet van 3 palm Ned.), ruim 4000 tonnenlast. De lengte der kiel is 311 voet; de breedte van het ruim 46 voet 2 duim; de 24 voet 9 duim. Op eenen proeftogt in de vorige week in het Kanaal gedaan, heeft de Himalaya 14 knoopen of 16 mijlen (Eng. van 3 in een uur) in het uur afgelegd; en men beweert dat het schip, wanneer het zijn zeil- en stoomtuig te gelijk gebruikt, bij gunstigen wind eene snelheid van 18 knoopen zal kunnen bereiken.

— In de stad Birmingham zijn voorleden jaar 2,784 nieuwe huizen gebouwd en bovendien een 1000-tal pakhuizen, fabriekgebouwen enz.

— Zaturdag l. l. is het schip John Tayleur, van Liverpool naar Melbourne, bij Lambey-eiland, niet ver van de baai van Dublin, gedurende een hevigen storm, gestrand en totaal verbrijzeld. Het had 675 landverhuizers, onder welke vele vrouwen, aan boord, en het grootste gedeelte dezer ongelukkigen en van de equipage is omgekomen. Aan 230 mogt het slechts gelukken het eiland te bereiken, waar hun door de kustwachters en visschersliedén bijstand verleend werd. De kapitein, die zijn schip het laatste verliet, is behouden, alsmede de eerste en derde stuurman.

— Eene Commissie van het vredesgenootschap is naar Petersburg vertrokken, ten einde den Keizer te bewegen om het geschil met Turkije in der minne te schikken.

— Berigten uit China melden, dat de strijd tusschen de oorlogvoerende partijen steeds werd voortgezet en de Engelschen het grondgebied van Shangaï hadden bezet.

BELGIË.

In de kolenmijn Sainte Susanne genaamd, te Marchienne-au-Pont niet verre van Namen, die 300 voeten diep is en drie onderaardsche gangen bevat, waarvan een wordt bewerkt, is in den nacht van den 22 op 23 dezer het gaz ontvlamd, welke uitbarsting instortingen heeft veroorzaakt, die de werklieden in den gang opgesloten hebben en belet zich te kunnen redden. Het onheil is vreeselijk, 24 man zijn op dezelfde plaats verstikt. Den volgenden dag zijn hunne lijken gevonden. Vier jonge werklieden zijn er gekwetst uitgehaald, een is in den nacht bezweken. Mogelijk heeft dit onheil aan 27 personen, meest huisvaders, het leven gekost.

Men denkt dat een mijn, die de werklieden hadden doen springen, tot ontploffing van gaz aanleiding zal hebben gegeven.

FRANKRIJK.

PARIJS, 24 Januarij.

De *Moniteur* van den 23sten berigt in het officiële gedeelte het volgende: De Keizer heeft heden in een openbaar gehoor den Generaal Baron Fagel ontvangen, buitengewonen Gezant en Gevolmagtigden Minister der Nederlanden, die hem de brieven van zijnen Souverein heeft overhandigd, waarbij op zijn verzoek een einde gemaakt wordt aan de zending die hij sedert 40 jaren in Frankrijk vervulde; alsmede den Heer Lightenvelt, zijnen plaatsvervanger in die betrekking bij Zijne Keizerlijke Majesteit, die hem zijne geloofsbrieven heeft overhandigd. Onmiddellijk daarna hebben de Heeren Fagel en Lightenvelt de eer gehad aan hare Majesteit de Keizerin voorgesteld te worden.

— Een Officier der Marine heeft een eenvoudig middel uitgevonden om het roer der schepen voor het vijandelijk geschut te beveiligen.

ITALIË.

De Regering heeft vergunning verleend voor den aanleg van een spoorweg van hier naar Civita-Vecchia aan eene Engelsch-Fransch-Italiaansche maatschappij, welke eene borgtogt moest stellen van 500,000 fr. en daarvan reeds een vijfde gestort had. Men wist nog niet of de weg langs de Middellandsche Zee zou worden aangelegd, welke de kortste is, dan wel of men verschillende kleine steden zou aandoen, welke meer binnenwaarts zijn gelegen, hetgeen zoo voor de maatschappij als voor het Land het wenschelijkst zou wezen.

— Terwijl de winter in alle deelen van Europa zeer gestreng is geweest, was de thermometer alhier steeds op 12 graden boven het vriespunt gebleven, doch na den 4den December waren hevige stortregens gevallen.

— De Sardinische Regering heeft besloten tot de geheele afschaffing der invoerregten op de granen.

PRUISSEN.

Onlangs werd door iemand aan het Ministerie een onfeilbaar middel aangeboden tegen de aardappelenziekte tegen vergoeding van 80,000 thl., en een om sabel- en kogelvrij te maken voor 25,000 Friederichs-d'or (ongeveer *f* 10 Ned.). Van geen dezer aanbiedingen is gebruik gemaakt.

— Er genieten thans pensioen 27 Generaals, 87 Luitenant-Generaals, 128 Generaal-Majoors, 119 Colonels, 473 Luitenants-Colonels, 1039 Majors en 1957 Officieren van minderen rang, aan welke bijna 24 millioen thl. wordt uitbetaald. — Aan ruim 200 van die gepensioneerden is aangevraagd, of zij wederom in werkelijke dienst wilden treden.

BADEN.

KARLSRUHE, 24 Januarij.

De Kamers hebben gisteren de adressen van antwoord op de troonrede aan den Groot-Hertog overhandigd. Met betrekking tot de kerkelijke geschillen geven de beide Kamers de getuigenis van de onwrikbare gehechtheid der bevolking, en verklaren dat zij het zekere vertrouwen hebben op eene minnelijke schikking, waarbij de waardigheid en de regten der kroon zullen worden gewaarborgd.

TURKIJE.

Omtrent den Turkschen oorlog bevatten de dagbladen het volgende berigt, aan een uit goeden bron afkomstig schrijven uit Berlijn van den 22sten ontleend: Naar luid der jongste uit St. Petersburg alhier ontvangen berigten moet men de hoop op het behoud van den vrede nog niet opgeven. De Keizer van Rusland heeft noch de mededeeling der gezanten van Frankrijk en Engeland, noch het binnenloopen der vereenigde vloot in de Zwarte zee als een casus belli aangemerkt. Hij heeft verklaard dat eene mondelinge mededeeling in dezen hem niet voldoende was, en aan zijne gezanten te Parijs en Londen opgedragen, schriftelijke verklaringen over het binnenloopen der vloot te vragen; alleen in het geval dat het binnenzeilen der Zwarte zee tegen de Russische zeemagt gerigt mogt zijn, zouden de gezanten hunne passen moeten vragen. Hieruit schijnt dus te blijken, dat Rusland, ten minste tot hiertoe, geenszins geneigd is het zwaard te ontblooten.

— Het berigt van het overtrekken der Russische troepen nabij Silistria over den Donau en hunne vestiging op den Turkschen oever der rivier, wordt tegengesproken in een telegraphisch berigt uit Weenen, 't geen verder mededeelt dat, volgens een berigt uit Krajowa van den 21sten dezer, de Russische opperbevelhebber, de vorst Gortschakoff, in die stad zijn hoofdkwartier gevestigd had.

Andere brieven uit Weenen melden dat op den 10den, 11den en 12den dezer weder omstreeks Kalafat gevechten plaats zouden gehad hebben, die ten voordeele der Turken uitgevallen waren. De Turksche krijgsbevelhebber, eenen algemeenen aanval der Russen verwachtende terstond na de aankomst van den vorst Gortschakoff, zou dien hebben willen voorkomen door zelf de Russen aan te vallen.

De Weener *Lloyd* van den 22sten dezer berigt daarentegen dat er sedert den 10den Januarij in Klein Wallachye geene gevechten waren voorgevallen; de Russen verschansten zich volgens dat blad te Czetaty en te Radowan, terwijl de Turksche voorposten den 12den dezer vier mijlen voorbij Kalafat stonden.

— De *Times* van den 25sten is met betrekking tot de oostersche kwestie zeer vredelievend. De Heer Brunow, Russisch Gezant te Londen, is niet teruggeroepen. Men verneemt, dat Keizer Nikolaas ophelderingen vraagt, ten einde eerst daarna zich te verklaren. Er bestaat hoop op behoud van den vrede.

— De Keizer van Rusland heeft eene ukase uitgevaardigd, waarbij al de met onbepaald verlof gezonden manschappen der Oostzee-vloot worden opgeroepen.

STADS BERIGTEN.

Burgerlijke Stand.

Van den 19 tot en met den 25 Januarij 1854.

BEVALLEN: E. de Haan, D. — W. Schalkwijk, D. — C. Kooreman, geb. Kruyk, D. — W. Neuteboom, geb. de Koning, D. — C. Kruit, geb. Ransclaar, D. — H. van den Burg, geb. Altera, D. — C. Zirkzee, geb. van Eyk, D. — A. Galjaart, geb. Elkerbout, D., levenl. — E. Vroom, geb. Moene, Z. — C. Zwetsloot, geb. Houniet, Z. — P. Breetvelt, geb. van den Berg, D. — J. M. Kolderman, geb. Sommeling, D. — J. Tegelaar, geb. Crama, Z. — M. Verwys, geb. la Garde, Z. — J. Robbers, Wed. M. Dubbeldeman, D. — M. Griffiven, geb. van Zyp, D. — C. Vlasveld, geb. van Wateringen, tweel. beide D. — A. Meijer, D. — H. Koevoet, geb. van Weerlee, Z. — S. Dool, geb. Hanselaar, tweel. beide D. — C. Snelders, geb. van Straaten, D. levenl. — P. C. J. B. Peltenburg, geb. Casteel, Z. — J. Crama, geb. Zaalberg, D. — A. S. Macco, geb. Biegstraten, D. — N. Mark, geb. Smit, D. — J. van Berkel, D. — A. Bolstier, geb. Tisseur, D. — A. Erades, geb. Koevoet, Z. — C. Vermey, geb. van der Walle, Z. — S. Hensen, Z. — M. van Oosten, geb. Wesselaar, Z. — C. Taffyn, geb. Regeer, Z.

GEHUWD: J. B. M. Huizing, Jm. en M. M. Ryke, Jd. — J. D. Smit, Wedr. en J. Schreuder, Jd.

OVERLEDEN: J. Dool, Z., 4 j. — F. Blom, D., 10 w. — W. de Mey, Z., 3 j. en 2 m. — J. Baart, geb. Mulder, 84 j. — S. M. Vermond, D., 7 m. — J. H. Ruytenbeek, 69 j. — M. Jansen, geb. Haver, 45 j. — A. des Tombe, geb. Eradus, 74 j. — M. Koolen, Z., 6 w. — S. J. J. Quant, D., 4 m. — A. Kerk, Z., 7 j. en 5 m. — W. Hendriks, Z., 6 w. — J. L. van der Heyden, Z., 5 m. — M. Mulder, geb. Koek, 56 j. — H. J. Kraneveld, Z., 20 m. — J. C. A. Bonten, D., 2 m. — G. N. Noll, 22 j. — Jac^a. Guley, 80 j. — H. de Jager, Z., 4 m. — P. van Reet, 72 j.

ADVERTENTIEN.

Heden overleed tot mijne en mijner Zoons diepe droefheid, mijn geliefde Echtgenoot de Heer W. LUS, in den ouderdom van ruim 72 jaar.

ROTTERDAM, 21 Januarij 1854. M. C. LUS, KUYMANS.

Op verzoek van den Overledene zullen er geen uiterlijke teekenen van Rouw worden aangenomen.

Allen die iets te vorderen hebben van, verschuldigd zijn aan, of Papieren of Gelden onder zich mogten hebben, behoorende tot den gemeenschappelijken Boedel van wijlen JAN WUBBE en ANNA MENS, in leven Echtelieden, gewoond hebbende en overleden te *Lisse*, gelieven daarvan vóór of uiterlijk op 1e Maart 1854 **Opgave, Betaling of Afgifte** te doen ten Kantore van den Notaris S. M. HUMMEL, te *Lisse*.

Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank te *Leyden*, van 24 Januarij 1854, is CHRISTIAAN FREDERIK MULLER, *Tapper en Slijter in Gedisteleerd en Bieren en Open Tafelhouder*, verklaard te zijn in **Staat van Faillissement**, aanvang nemende op dienzelfden dag. Tot Regter-Commissaris is benoemd de Edel. Achtb. Heer Mr. J. VAN OUTEREN, Regter in de Arrondissements-Regtbank en tot Curator de Ondergeteekende.

Mr. H. A. NEEB, *Advocaat.*

Zaturdag 28 Januarij

ZAL DE HEER

H. KROSSO,

in de STADS-GEHOORZAAL, de eer hebben de **laatste** Voorstelling te geven met zijne alom beroemd **GRAND THÉATRE DE TABLEAUX VIVANTS.**

Aanvang 7 ure. — Prijzen der Plaatsen: 1ste Rang *f* 1.49 en Tribune *f* 0.75.

BERIGT AAN DE DAMES.

De Heer BECKER, van *Parijs*, heeft de eer aan de Dames dezer Stad te berigten, dat hij van *Parijs* is aangekomen met een groot assortiment **Dessins** voor Borduurwerk, gedrukt op Jaconnat, Mousseline, Batist, enz.

Men vindt er ook zoogenaamde **Cols à l'Impératrice, Mousquetaire**, enz. enz. met of zonder Tule, **Mouwen** van alle vormen, **Garnitures**, zoogenaamde **Robe d'Enfans, Jupons, Mutsen, Batiste Doeken, Hemdjes** en **Guimpes.**

De Artikelen bovengenoemd zal men begonnen kunnen verkrijgen, of in Stalen. Wij kunnen ze niet genoeg aanbevelen voor Dames die beginnen te borduren.

De goede kwaliteit der stoffen, gelijk ook de nieuwheid der Dessins, is ons een waarborg, dat de Dames ons wel met haar bezoek zullen willen vereeren. De goede smaak, gelijk mede de matig gestelde prijzen, zullen niets te wenschen overlaten.

De Heer BECKER zal over 3 dagen weder vertrekken.

☞ Men adressere zich in het Logement *de Zon*, op de Breedestraat.

Men verlangt tegen 1e Maart eene **BOVENWONING**, met **3 Kamers, Keuken**, en **Zolder** waarop eene Slaapplaats voor eene Meid; verder goed Regen- en Pompwater en verdere Gemakken. Adres aan het Bureau der *Leydsche Courant*, onder Letter **A.**

LEYDSCHE SPAARBANK.

1ste SERIE.

De Deelhebbers in deze Serie worden verwittigd:

1°. Dat de Bijschrijving en Uitbetaling der Intressen over het Boekjaar 1853 zal plaats hebben op Woensdag den 18den en 25sten Januarij 1854, van des voormiddags 10 tot des namiddags 1 ure.

2°. Dat die Intressen, even gelijk het vorige jaar heeft plaats gehad, desverlangd, in de 2de Serie kunnen worden ingeschreven, maar niet aan het Kapitaal in de Oude Bank kunnen worden toegevoegd.

3°. Dat de aldus in de 2de Serie ingeschreven gelden zullen worden gerekend ingebragt te zijn op den 1sten Januarij 1854, en dus van dien tijd af renten zullen opleveren, volgens het bepaalde in de wetten.

4°. Worden die Deelhebbers, welke reeds in het bezit zijn van Boekjes in de 2de Serie, uitgenoodigd die mede te brengen, ten einde de afgifte van een dubbel Boekje in deze Serie te voorkomen.

2de SERIE.

Van deze Serie zal de Bijschrijving en Uitbetaling der renten plaats hebben, op Woensdag 1, 8 en 15 Februarij 1854, des voormiddags van 10 tot des namiddags 1 ure.

Voor het Bestuur der Spaarbank,
A. LIBRECHT LEZWYN, *Penningmeester.*

Bij VAN DER MEER & VERBRUGGEN, Boekhandelaars te *Rotterdam*, is uitgegeven en alom verzonden:

GODS VERTROOSTING EN ONZE SMART.

LEERREDE over Jesaja XL: 1—11;

DOOR **Dr. J. J. VAN OOSTERZEE.**

Prijs **25** Cents.

Bij dezelfden is mede in 1853 verschenen:

Ds. W. FRANCKEN AZN., **Joh. Lud. Vives, de Vriend van Erasmus**, in zijn leven en als merkwaardig Christelijk Theoloog en Philantroop der 16de eeuw. Met Portret. . . . . *f* 1.80.

Dr. H. GELZER, **Protestantsche Brieven uit het Zuiden van Frankrijk en Italië.** Reisherinneringen. Uit het Hoogduitsch door J. OUDYK VAN PUTTEN; met Titel-Vignet en Plaat. . . . . *f* 3.60.

Dr. K. R. HAGENBACH, **De Christelijke Kerk in de drie eerste eeuwen**, Voorlezingen. Met een Voorberigt van Ds. HARDINK, *Director van het Zendelinghuis* te Rotterdam. 2 Deelen compleet. *f* 4.20.

Ds. J. J. L. TEN KATE, **De eischen des Tijds aan het Protestantismus.** . . . . . *f* 0.20.

Mr. G. MEES AZN., **Hist. Atlas van Noord-Nederland, van de XVIde eeuw tot op heden.** 4de Aflevering. . . . . *f* 2.—.

Dr. J. H. MERLE D'AUBIGNÉ, **Geschiedenis der Hervorming in de XVIde eeuw.** Uit het Engelsch door J. OUDYK VAN PUTTEN. 5de Deel, in 6 Afleveringen. . . . . *f* 7.50

Dr. A. NEANDER, **Geschiedenis der Christelijke Godsdienst en Kerk.** Uit het Hoogd. door Ds. W. C. MAUVE. 17de, 18de en 19de Aflevering. . . . . *f* 2.70.

Dr. J. J. VAN OOSTERZEE, **Op Reis.** Bladen uit de Portefeuille. *f* 2.25.

——— **Rome's Overwinnaar.** Toespraak en Gebed . . . . . *f* 0.25.

——— **Een oude Strijd.** Leerrede over Hand. XXVIII: 22b. . . . . *f* 0.25.

——— **De Slaande Engel.** Leerrede over 2 Chron. VII: 13b, 14. . . . . *f* 0.25.

——— **Bedreigd maar veilig.** Leerrede op den Gedenkdag der Kerkhervorming. . . . . *f* 0.25.

K. G. VON RUDLOFF, **Geschiedenis der Hervorming in Schotland**; een Spiegel van Christ. Geloofskracht in Leven, Lijden en Strijden. Uit het Hoogd. door Ds. B. J. WESTERBEEK VAN EERTEN. Met eene voorrede van Prof. H. J. ROIJAARDS. In 2 Deelen. 1 Dl. 1ste Stuk. *f* 2.20.

Dr. D. SCHENKEL, **Gesprekken over het Protestantisme en Katholicisme.** Uit het Hoogd. door Ds. A. B. VAN TOORENENBERGEN. 2 Deelen compleet. *f* 3.80.

——— **Wat is waarheid?** Protestantsche Beschouwingen en Wenschen bij den aanvang van het jaar. *f* 0.45.

Dr. H. N. VAN TEUTEM, **De laatste Nacht des Heeren.** Inleiding tot de laatste Gesprekken en Gebeden van *Jezus*, bij den Evangelist Johannes, Evang. XIII: 31—XVII: 26. In Brieven. Tweede verbeterde druk. In verg. linnen band . . . . . *f* 2.75.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 25 Januarij

		Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	59	59⅜	59¼
Dito Certificaten	〃 3 〃	70¼	70½	70⅜
Dito dito	〃 4 〃	88	89¼	89
Amortisatie Syndicaat	〃 3½ 〃	—	—	—
Handelmaatschappij	〃 4½ 〃	119	120½	120
O. I. Leening	〃 4 〃	88	88½	—
Dito Holl. Spoorweg	〃 4½	—	—	
Aandeelen Rijn-Spoorweg	〃 4½ 〃	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	〃 3 〃	—		—
Dito dito	〃 4½ 〃	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	〃 5 〃	100½	101¼	101
Dito dito 1828 en 1829	〃 5 〃	100¾	100¾	100¼
Cert. bij dito 1831 en 1833	〃 5 〃	90½	90¾	
Dito 1840	〃 4 〃	88½	88	88⅝
Dito bij STIEGLITZ & Co.	〃 4 〃	83	—	—
Dito dito Nieuwe	〃 4 〃	—	—	—
Inschrijving in Assign.	〃 6 〃	—	—	—
Certificaten van dito	〃 6 〃	68	69	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500 *f*	151	152	—
Dito Obligatiën	〃 4 〃	76	—	—
SPANJE, Obligatien	à 1 pCt.	19	19⅛	19 3/16
Dito Obligatiën	〃 3 〃	40⅝	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	〃 3 〃	36⅝	37⅛	37⅛
Bewijzen Coupons		4 3/16	4⅛	4¼
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	〃 5 〃	—	—	—
Dito	〃 4 〃			
Dito Metall.	〃 5 〃	66⅝	69½	68¼
Dito Nieuwe	〃 5 〃	83	84½	84
Dito 1847	〃 2½ 〃	36¾	35½	35
BELGIË, Banc.	〃 2½ 〃	47	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	〃 2½ 〃	47¼	48	47⅜
BRAZILIË, 1824. 100 £	〃 5 〃	91	92½	92½
PORTUGAL, te Londen	〃 3 〃	33⅝	34⅛	34⅛
Dito dito	〃 4 〃	—	—	—
PERU	〃 4½ 〃	63¼	64	—
VENEZUELA,	〃 3½ 〃	—	—	—
MEXICO,	〃 3 〃	22 3/16	22⅜	22⅛
AMERIKA, Bankactiën		3 9/16	3⅞	—

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.